ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 15 kwietnia 1931

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 30 zł, półrocznie 15 zł, kwartalnie 7,5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 36 zł, półrocznie 18 zł. kwartalnie 9 zł. Numer pojedyńczy 1,5 zł.

NR. 8 Wydawca: *Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.* **ROK 10**

Przymierze celno-gospodarcze austrjacko-niemieckie.

Poniżej podajemy zasady unji celnej niemiecko-austrjackiej, które znaleźliśmy w artykule dr. Rog. Battagli, zamieszczonym pod powyższym tytułem w „Przeglądzie Gospodarczym“.

Rządy niemiecki i austrjacki porozumiały się co do wdrożenia rokowań o zawarcie umowy, dotyczącej przymierza celno-gospodarczego między Austrją a Niemcami. Linje wytyczne tych rokowań, a więc i samej umowy, „celem wyrównania stosunków celnych i handlowo-politycznych obu państw“, uzgodnione między obu rządami we wspólnym protokóle, są następujące:

Obydwa państwa ułożą zgodnie jednolitą ustawę celną i taryfę celną, które będą mogły być zmienione tylko na podstawie wzajemnego porozumienia.

Obrót towarowy między dwoma państwami będzie zasadniczo wolny od ceł. Jednakże dla poszczególnych artykułów mogą być za wzajemnem porozumieniem pozostawione w mocy na pewien czas cła wewnętrzne. Umowa obejmie także prowizoryczne zasady co do wzajemnego obrotu ze względu na podatek obrotowy (stopa podatkowa jest w obu państwach różna) oraz ze względu na monopole, tudzież ze względu na podatki spożywcze (w obu państwach różne). Zakazy przywozu i wywozu we wzajemnym obrocie będą zniesione. W miejsce dotychczasowej konwencji weterynaryjnej wstąpią najpóźniej do roku po wejściu umowy w życie nowe przepisy, zrównujące pod względem prawnym wzajemny obrót zwierzętami i t. p. z obrotem wewnętrznym każdego z dwu państw.

Administracja celna pozostanie niezależną w obu państwach.

Dochody celne będą rozdzielane według klucza.

Każdy z rządów będzie miał prawo zawierania odrębnych traktatów handlowych z państwami trzeciemi, przyczem jednak będzie musiał mieć na względzie, by traktaty te nie naruszały interesów drugiego partnera i nie pozostawały w sprzeczności z treścią i celem przymierza. Przewiduje się zresztą ewentualność wspólnego prowadzenia rokowań o traktaty handlowe z państwami trzeciemi — w razie potrzeby i możliwości — ale i w takich wypadkach Niemcy i Austrja będą osobno podpisywały i ratyfikowały dane traktaty.

Przewiduje się następnie sąd rozjemczy, złożony w równej liczbie z obywateli obu państw, dla rozstrzygania sporów co do stosowania i wykładni umowy oraz dla decydowania w tych wypadkach, w których umowa przewiduje potrzebę zgody obu stron, a zgoda taka nie może być osiągnięta. Sąd będzie decydował większością głosów — w razie równości będzie dyrymował głos przewodniczącego. Co do wyboru przewodniczącego będzie zabezpieczona odpowiedniemi przepisami zupełna równorzędność obu partnerów.

Co do konsekwencyj projektowanej umowy w zakresie stosunków z trzeciemi państwami, protokół przewiduje tylko ogólnikowo pełne poszanowanie zobowiązań, przyjętych przez Niemcy i Austrję wobec państw trzecich. Następnie protokół stwierdza, że oba rządy na czas poczynią kroki w kierunku uzgodnienia swych traktatów handlowych z trzeciemi państwami — z celem i treścią przymierza, o ile te traktaty zawierają związania co do stawek celnych, lub o ile utrudniałyby przeprowadzenie obowiązujących jeszcze obecnie zakazów przywozu i wywozu lub innych przepisów o obrocie towarowym. Wkońcu obie strony oświadczają wiążącą gotowość wdrożenia rokowań z każdem innem państwem — na jego życzenia — co do analogicznego („gleichartig“) układu stosunków („Regelung“).

Umowa ma być zawarta na lat 3, z jednorocznym terminem wypowiedzenia, a potem ważność jej będzie się przedłużała automatycznie z roku na rok — w braku wypowiedzenia z terminem rocznym. Wyjątkowo umowa może być wypowiedziana każdej chwili z ważnością 6-miesięczną, jeśli jedna z obu stron będzie zdania, iż zapadłe orzeczenie sądu rozjemczego naraża jej żywotne interesy. Wypowiedzenie umowy wymaga w każdym razie ustawy ze strony państwa wypowiadającego.

Poza ramami wspomnianego protokółu porozumiano się co do tak szybkiego prowadzenia rokowań o zawarcie przymierza, jak niemniej co do poczynienia wszelkich przygotowań w takiem tempie, by umowa mogła wejść w życie jaknajprędzej — ile możności zapewne już 1 stycznia 1932 roku, a w każdym razie w ciągu 1932 roku.

Rozpatrując stronę formalną powyższego dokumentu oraz aktów, które mają się z niego urodzić, należy przedewszystkiem stwierdzić, że samo powyższe porozumienie rządów niemieckiego i austrjackiego nie jest wcale aktem prawnym i państw obu wcale nie wiąże. Nie jest to nawet „pactum de contrahendo“, któreby wiązało oba państwa. Skuteczność prawna nastąpi dopiero po zawarciu i ratyfikacji projektowanej umowy.

Rynek pieniężny.

Wypłacalność.

Odsetek weksli protestowanych w Banku Polskim zwiększył się z 4,50 proc. w styczniu do 4,58 proc. w lutym, pomimo iż normalnie luty jest miesiącem silnego sezonowego spadku protestów. Po wyeliminowaniu sezonowości, protesty wekslowe w Banku Polskim wykazują zatem dość znaczny wzrost, a mianowicie z 3,83 proc. w styczniu do 4,36 proc. w lutym.

Stosunkowy wzrost protestów wekslowych dał się zauważyć przedewszystkiem w branży metalowej. W rolnictwie i branży drzewnej wypłacalność nie wykazała większych zmian. Natomiast w gałęzi włókienniczej i skórzanej widzimy dalszy, niewielki już zresztą, spadek protestów.

Sytuacja na rynku pieniężnym nadal kształtowała się naogół niepomyślnie. Wkłady w bankach prywatnych wykazały dalszy spadek o 5,3 milj. zł. Co się zaś tyczy wkładów w bankach państwowych, to jakkolwiek w bilansach jest wykazany dość poważny wzrost wkładów (o 19,3 milj. zł), to wzrost ten wynika prawdopodobnie wskutek zmiany systemu księgowania.

Silny wzrost wkładów dał się natomiast zauważyć w kasach oszczędnościowych. W P. K. O. wkłady oszczędnościowe zwiększyły się w lutym blisko o 10 milj. zł.

Pomimo spadku wkładów ciasnota na rynku pieniężnym nie uległa zwiększeniu, przynajmniej przez banki prywatne, stopa procentowa nie zwyżkowała i utrzymała się na poziomie styczniowym.

Przyczyną tego jest silne zmniejszenie się zapotrzebowania kredytów w związku z reprodukcją wytwórczości i obrotów. Spadła silnie suma weksli wystawionych, zmniejszyła się suma weksli zdyskontowanych przez Bank Polski. Stan kredytów w bankach prywatnych obniżył się okrągło o 18 milj. zł.

Na sytuację rynku pieniężnego wpływa ujemnie w ostatnich miesiącach deficyt w budżecie państwowym. Skarb Państwa zmuszony jest wobec tego do pokrywania deficytu z rezerw, zgromadzonych w latach pomyślnej konjunktury, wycofuje więc wkłady z banków. Wycofywanie więc wkładów z banków państwowych zmusza te banki do ograniczania działalności kredytowej, co jest czynnikiem, oddziaływującym w kierunku powiększenia ciasnoty na rynku pieniężnym. Wycofywanie zaś wkładów państwowych z Banku Polskiego może wywierać ujemny wpływ na sytuację rynkową, albo przez to, że zmusza bank do zastosowania pewnych restrykcyj kredytowych, albo, jeżeli bank nadal prowadzi liberalną politykę kredytową i zaspakaja wszystkie normalne żądania kredytowe, przez to, że w ostatecznym rezultacie pociąga za sobą spadek rezerw dewizowych instytucji emisyjnej.

Kryzys w przemyśle ceramicznym.

Przemysł ceramiczny jest ściśle związany z przemysłem budowlanym i każde osłabienie ruchu budowlanego odrazu się odbija na zatrudnieniu cegielń. Stagnacja budowlana, cechująca prawie cały rok 1930 wytworzyła niezwykle ciężką sytuację w naszym przemyśle ceramicznym.

Polska posiada około 1 000 cegielń z piecami stałemi (hofmanowskiemi) i około 1 000 cegielń z piecami polowemi zwykłemi. W roku 1929 z tej ogólnej sumy 2 000 cegielń było czynnych 1 400 zakładów, które łącznie produkowały mniejwięcej 1 800 miljonów sztuk cegieł, przeliczając inne wyroby ceramiczne na cegłę zwykłą. Natomiast zdolność wytwórcza polskiego przemysłu ceramicznego wynosi przeszło 3 200 miljonów sztuk. Z tego więc wynika, że w roku 1929 przemysł ceramiczny był zatrudniony w 60 procentach swej zdolności wytwórczej. W roku 1930 było również zatrudnionych około 1 400 cegielń, zakładów ceramicznych, ale pracowały one zaledwie w 30 proc. swej zdolności wytwórczej i wyprodukowały około 1 miljarda sztuk cegieł, przeliczając inne wyroby ceramiczne na cegłę zwykłą. — Przytem na rok 1930 przeszły olbrzymie zapasy niesprzedane z roku 1929, które oceniono w przybliżeniu na 500 miljonów sztuk cegieł. W końcu ub. r. wobec ograniczenia poważnego produkcji zapasy te nieco zmalały, tem niemniej jednak i nadal są bardzo znaczne. Nic dziwnego, że w tym stanie rzeczy ceny wszystkich wyrobów ceramicznych posiadały wyraźną tendencją zniżkową, która gwałtownie ujawniła się zwłaszcza w drugiej połowie ub. r. Ceny cegieł wykazały w r. 1930 w porównaniu z r. 1929 spadek przeciętnie o 30 procent. W okręgu podwarszawskim 1 000 cegieł kosztowało w ub. r. loco cegielnia 65—70 zł, w okręgach poznańskim, śląskim i krakowskim 55—60 zł, a w okręgach kaliskim i częstochowskim 45—50 zł. Ceny dachówek spadły w ub. r. o 25 proc., a dren — oficjalnie o 20 proc., a nieoficjalnie aż o 35 proc.

Wszystkie niemal zakłady przemysłu ceramicznego znalazły się w trudnych warunkach finansowych. Około 700 warsztatów było zupełnie nieczynnych, w tem większość z piecami hofmanowskiemi.

Początek 1931 r. nietylko nie przyniósł jakiejkolwiek poprawy w tej trudnej sytuacji, lecz przeciwnie kryzys w przemyśle ceramicznym przybrał jeszcze bardziej ostre formy. Ujawniło się to pod postacią dalszego skurczenia produkcji ceramicznej i dalszego spadku cen wszystkich wyrobów ceramicznych. Najbardziej optymistyczne przewidywania zmierzają do określenia, że w bieżącym roku przemysł ceramiczny będzie maksymalnie wyzyskany w 50 proc. zatrudnienia z ub. r., a więc zaledwie w 15 proc. swej zdolności wytwórczej. Rzecz oczywista, poprawa mogłaby nastąpić z chwilą ożywienia ruchu budowlanego i rozpoczęcia na szerszą skalę inwestycyj publicznych. Na to się jednak niestety nie zanosi, przeciwnie istnieje wiele danych, że wszelkiego rodzaju budowle i inwestycje ulegną dalszemu ograniczeniu.

Podatek

Okólnik Ministerstwa Skarbu w sprawie współdziałania płatnika przy wymiarze podatku dochodowego i t. zw. zaoczności.

Ustawa o podatku dochodowym (art. 50, 58, 63 i 68 ustęp drugi ustawy) zapewnia płatnikowi prawo współdziałania przy ustalaniu podstaw wymiaru podatku, od pierwszych wstępnych czynności, jakie mają miejsce w związku z wymiarem podatku, do chwili uprawomocnienia się wymiaru. To prawo współdziałania uzależnione jest jednak od spełnienia przez płatnika pewnych warunków przewidzianych ustawą. W razie niespełnienia tych warunków płatnik popada w t. zw. „zaoczność“, czyli traci prawo współdziałania przy wymiarze podatku, a władza wymiarowa może wymierzyć podatek na podstawie danych, jakiemi rozporządza. Danych faktycznych, które posłużyły za podstawę zaocznego wymiaru podatku nie może płatnik zaczepić ze skutkiem prawnym w odwołaniu.

Jakkolwiek przepisy prawne w tej dziedzinie są dosyć jasne, a judykatura N. T. Adm. bardziej obfita i wszechstronna, to jednak interpretacja tych przepisów przez władze wymiarowe nasuwa dużo zastrzeżeń.

Celem jednostajnego ujęcia przepisów normalnych przy wymiarze podatku dochodowego, zgodnie z orzecznictwem Najwyższego Trybunału Administra-

cyjnego, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

Według postanowień art. 50 ustęp piąty ustawy o podatku dochodowym płatnik popada w zaoczność zupełną w razie niezłożenia zeznania lub złożenia go po terminie. Zeznanie musi być złożone na przepisanym formularzu i dlatego z płatnikiem, który złożył zeznanie nie na przepisanym formularzu, należy postąpić w ten sposób, jak gdyby zeznania wcale nie złożył.

Jeżeli zeznania nie złożył płatnik, który twierdzi, iż nie podlega obowiązkowi zapłaty podatku dochodowego, to skutki zaoczności co do takiego płatnika mają zastosowanie jedynie wtedy, jeżeli władza wymiarowa przedstawiła mu te posiadane przez nią dane, które jej zdaniem uzasadniają obowiązek podatkowy, a płatnik ze swej strony, w odpowiedzi nie obali ustaleń władzy.

Zaoczność ma również miejsce, jeżeli płatnik na przedstawione mu w trybie art. 58 ustawy wątpliwości co do dokładności i prawdziwości zeznania, nie udzieli wcale odpowiedzi wzgdędnie odpowie, jednak po terminie zakreślonym w dekrecie wątpliwości (art. 63 ustawy).

Jeżeli płatnik odpowiedział w terminie, jednak jego wyjaśnienia władza wymiarowa uznaje za niewystarczające, wówczas może mu wymierzyć podatek na podstawie danych, jakiemi rozporządza, powinna jednak przedtem zawiadomić płatnika, dlaczego jego wyjaśnienia uznała za niewystarczające. W tym ostatnim jednak wypadku, mimo oparcia wymiaru na danych urzędowych, płatnik nie traci prawa współdziałania przy wymiarze podatku i w postępowaniu odwoławczem może ze skutkiem prawnym podnosić zarzuty przeciw faktycznym, na których władza oparła wymiar.

Zaznacza się przytem, że zarzuty natury prawnej może płatnik podnosić, pomimo tego, że popadł nawet w pełną zaoczność.

Wezwanie płatnika do przedłożenia ksiąg handlowych, wystosowane w trybie art 58 ustawy nie powoduje zaoczności w wypadku, jeżeli płatnik na to wezwanie odpowie, jednak ksiąg handlowych nie przedłoży.

Jak już podkreślono, płatnikowi, który popadł w zaoczność władza wymiarowa ustala dochód podatkowy na podstawie danych, jakiemi rozporządza. Dane te jednak nie mogą być dowolne i muszą się opierać na konkretnych okolicznościach faktycznych, świadczących o tem, że w danym okresie płatnik osiągnął taki a nie inny dochód. Te okoliczności faktyczne muszą znaleźć swój wyraz w aktach sprawy.

O ile chodzi o osoby prawne, prowadzące prawidłowe księgi handlowe i opodatkowane na podstawie art. 21 ustawy, to nawet w wypadku zaoczności ich dochód podatkowy musi być ustalony na podstawie danych, zawartych w księgach handlowych, chyba, że księgi te na skutek ujawnienia formalnych lub materjalnych braków w księgowości, lub zamknięciu rachunkowem, zostaną przez właściwą władzę skarbową uznane za nieprawidłowo prowadzone.

W razie ujawnienia nieprawidłowości, dyskwalifikujących księgi handlowe, należy płatnikowi mimo zaoczności zakomunikować, na podstawie jakich danych władza wymiarowa doszła do wniosku, że zbadane księgi handlowe są formalnie wadliwe lub też materjalnie niewiarogodne. (Ok. z dn. 24. 2. 31. L. D. V. 1041/31).

Spisanie na straty należności nieściągalnych względnie wątpliwych przy wymiarze podatku dochodowego.

Wobec różnej praktyki w sprawie należności nieściągalnych względnie wątpliwych, spisanych na straty przy wymiarze podatku dochodowego osobom prawnym, opodatkowanym na zasadzie art. 21 ustawy o podatku dochodowym, Ministerstwo Skarbu zgodnie z orzeczeniem Najwyższego Trybunału Administracyjnego wyjaśnia, co następuje:

Przy spisaniu na straty wprost z danego rachunku należności nieściągalnych względnie wątpliwych przez osoby prawne, opodatkowane na zasadzie art. 21 ustawy o podatku dochodowym, należy przy wymiarze podatku dochodowego uznać słuszność spisania na straty nietylko wtedy, jeżeli przedłożone zostały ścisłe dowody nieściągalności, stwierdzające upadłość dłużnika, bezskuteczność procesu, ugodę między dłużnikiem, a wierzycielem itp. lecz również i wtedy, gdy płatnik uprawdopodobni, **że w chwili spisania na straty wierzytelność była nieściągalna.** Wyliczenie wypadków prawdopodobieństwa nieściągalności pewnych wierzytelności, nie jest możliwe; mogą być one różne, a ocena każdego musi być indywidualna, w każdym jednak wypadku winno być w aktach wymiarowych zaznaczone, jakie okoliczności na uprawdopodobnienie nieściągalności przytoczono, oraz, że prawdziwość ich została zbadana i stwierdzona.

Zauważa się również, że nieściągalność pewnych wierzytelności należy oceniać tylko na zasadzie warunków tego okresu operacyjnego, w którym wątpliwa pretensja została spisana na straty, wobec czego fakt, że spisana na straty wierzytelność wpłynęła częściowo lub w całości w późniejszych latach, nie może stać na przeszkodzie uznaniu słuszności spisania na straty we wcześniejszym roku operacyjnym. (Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 6. 3. 31 roku L. D. V. 1348/2/31.)

Odsetki prolongacyjne przy wymiarze podatku przemysłowego.

Odsetki za dyskont weksla, pobrane przez sprzedawcę przy sprzedaży towaru za weksle nie są potrącalne od przychodu brutto i stanowią w całości obrót, podlegający opodatkowaniu.

Okoliczność, że weksle zostały następnie przez sprzedawcę zdyskontowane, a pobrane odsetki w całości lub w części zużyte na pokrycie kosztów dyskonta, jest bez znaczenia.

Tak samo nie są potrącalne od przychodu brutto odsetki pobrane przez sprzedawcę przy sprzedaży towaru na kredyt bez przyjmowania weksli.

Natomiast t. zw. odsetki prolongacyjne, to jest odsetki pobrane w razie sprolongowania terminu płatności weksla przez przyjęcie nowego weksla, względnie odsetki zwłoki, pobrane od nabywców towarów z powodu niezapłacenia w umówionym terminie pokredytowanej ceny kupna nie stanowią części obrotu, podlegającego opodatkowaniu w myśl art. 5 p. l. i 7 ustawy z dnia 15 lipca 1925 (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 550).

O powyższem wyjaśnieniu należy zawiadomić władze podatkowe I. stancji. (Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 10 .3. 31. L. D. V. 2938/4/31.)

Sprawy kolejowe

Zmiany i uzupełnienia taryfy kolejowej.

W „Życiu Gospodarczem“ z dnia 1 bm. podaliśmy do wiadomości naszym Czytelnikom projekt zmian taryf kolejowych, przyjęty przez Komitet Państwowej Rady Kolejowej na posiedzeniu w dniu 3. 3. rb. nadmieniając równocześnie, że Komitet postanowił się zwrócić do Pana Ministra Komunikacji, z prośbą o uwzględnienie tych zmian w możliwie najszybszym czasie. Obecnie w dzienniku taryf zarządzeń kolejowych nr. 11 z dnia 23 ub. m. zostały ogłoszone pod pozycją 117 z ważnością od 24 ub. m. zmiany i uzupełnienia taryfy, które w następujący sposób załatwiają wnioski wspomnianego projektu:

Przemysł drzewny.

W warunkach stosowania taryf zawartych w zeszytach taryfowych 2 i 3 dozwolono dla celów standaryzacji na ujednostajnienie zewnętrznego wyglądu materjałów tartych przez opiłowywanie, kantowanie i t. p.

Wymiar grubości kopalniaków poz. 904 K. t. podniesiono z 18 cm na 20 cm średnicy w cieńszym końcu.

Taryfę wyjątkową D. 2 rozszerzono na drewno poz. 903 K. t. przewożone do przeróbki w krajowych zakładach przetwórczych.

Dla tarcic do 3 metrów długości z poz. 910 K. t. przewożonych dla dalszej przeróbki do fabryk skrzyń przyznano t. w. D. 2.

Na wywóz papierówki przez Gdańsk i Gdynię przyznano opłaty t. w. P. D. 1.

Na wywóz kopalniaków i słupów telegraficznych i telefonicznych przyznano opłaty t. w. D. 3, zmniejszone o 10 procent, jednak przy wywozie nie mniej niż 5 000 tonn rocznie.

Do ulg specjalnych przewidizanych w t. w. P. D. 1 dla stacyj nadawczych D. O. K. P. Wilno włączono sleepry z poz. 924 K. t.

Dla materjałów tartych, wysyłanych ze stacji D. O. K. P. Gdańsk do portów w Gdańsku i Gdyni przyznano opust analogiczny jak zawarty w p. 5 t. w. P. D. t. j. 10 procent.

Z t. w. D. 3 na wywóz drzewa tartego z D. O. K. P. Wilno wyłączono w obszarze ważności stacje odbiorcze D. O. K. P. Poznań i Gdańsk.

W punkcie 46 zeszytu taryfowego 2 przeniesiono dykty poz. 923 z grupy 2 do grupy 3 t. zn. opust taryfowy podwyższono z 5 proc. na 10 proc.

Obszar ważności ulgi taryfowej dla dłużyc i kloców sprowadzanych do tartaków na Wileńszczyźnie, zawartej w poz. 6 aneksu, rozszerzono na stacje odbiorcze wszystkich Dyrekcyj.

Na przewóz zrzyn, trocin itp. odpadków produkcji tartacznej, tudzież okoronowanych okrągłych obrzynków opałowych do 1½ metra długości przyznano stawki, ustanowione w poz. 6 aneksu.

Przemysł węglowy.

Wniosek o przywrócenie na miał węglowy 10% ulgę z analogicznem jak przy węglu stosowaniem jednolitej stawki na odległość ponad 400 km. odroczono.

Przemysł metalowy.

Maszyny i aparaty rolnicze, ogrodnicze itd. poz. 1341 do 1351 K. t. od stacji Warszawa, Wyszków, Łochów, Pabjanice, Koło, Konin, Płock, Kutno, Włocławek, Płońsk, Sierpc, Kielce, Bliżyn, Ostrowiec, Radom, Chełm, Przemyśl, Lublin, Poznań, Ostrów Wielkopolski, Inowrocław, Grudziądz, Chełmno, Bydgoszcz do wszystkich stacyj P. K. P. obniżono o 1 klasę.

Przemysł szklany i ceramiczny.

Dachówki cementowo - azbestowe (eternit) poz. 1147 a włączono do t. w. K. 5 A.

Taryfę wyjątkową K. 8 B. na wywóz szkła obniżono następująco: a) przy wywozie do portów Lewantu i portów polskich tudzież dla przeładunku na Dunaj w Bratislawie do kl. 14; b) przy wywozie w innych kierunkach do kl. 12.

Na przywóz azbestu przez Gdańsk i Gdynię wyrównano konkurencję taryfową w kierunku przez Hamburg.

Przemysł papierniczy.

Obecne stawki t. w. L. 2 dla papieru i bibułki będzie się stosować nadal w obrocie wewnętrznym a dla wywozu tych artykułów przyznano opłaty o 2 klasy niższe, zatem dla towarów t. w. L. 2 A. kl. 14, L. 2 B. kl. 10 a L. 2 C. kl. 6.

Przemysł chemiczny.

Benzol surowy poz. 262 K. t. adresowany do rafineryj krajowych obliczać się będzie według klasy dziesiątej.

Dla olejów smołowcowych poz. 261 K. t. przewożonych w cysternach stosowane będą stawki t. w. E. 9 przy opłacie przewoźnego najmniej za 10 000 kg.

Na wywóz smoły preparowanej poz. 258 a z gazowni przez Gdańsk i Gdynię przyznano klasę 18.

Uprzystępniono t. w. C. 7 dla przesyłek kości w ładunkach 5 000 kg.

Przemysł włókienniczy.

Przędzę konopną z poz. 742 K. t. przeniesiono do poz. 741 K. t.

W poz. 1-szej aneksu „bawełna i wełna" rozszerzono tylko dla wełny nadanie na wszystkie stacje P. K. P.

Sprawy ogólne.

Wniosek o wprowadzenie do taryfy i stosowanie zasady, że przewoźne za towar załadowany do wagonu o pojemności mniejszej, niż 15 000 kg. oblicza się według najniższej rubryki klasy wagonowej, lub odnośnej taryfy wyjątkowej za wagę rzeczywistą przesyłki najmniej jednak za ładowność podstawionego wagonu.

Zmniejszono opłaty za przewóz próżnych wagonów prywatnych na odległościach do 100 km.

Biorąc liczbowo uwzględnione zostało 65 procent postulatów, jednak ich efekt finansowy sprowadza się jedynie do siedmiuset kilkudziesięciu tysięcy złotych, a więc do 5 zaledwie procent tego efektu finansowego, który obliczany był do całokształtu projektowanych zniżek (14 250 000). Tak więc uwzględnione zostały jedynie postulaty z tą zgóry powziętą tendencją, by obciążenie kolei z tego tytułu nie dosięgło 1 miljona złotych. Ten obrót sprawy związany jest ściśle z odrzucaniem zaproponowanych Ministerstwu źródeł pokrycia ubytku wpływów na skutek projektowanych zniżek.

Na szczególną uwagę zasługuje sprawa ulgowej taryfy na miał węglowy, której załatwienie na skutek stanowiska zajętego przez Ministra Komunikacji na Komisji Międzyministerjalnej zostało obniżone, a to z tego powodu, że Ministerstwo pragnęłoby uniknąć straty 2 milj. zł, na którą to sumę szacowaną jest ulgą, o którą chodzi. Sprawa ta bardzo żywotna dla całego przemysłu będzie przedmiotem specjalnych dalszych zabiegów zorganizowanych kół przemysłowych z Centralnym Związkiem na czele. Zabiegi te ze względów taktycznych skierowane będą w pierwszym rzędzie do Ministerstwa Przemysłu i Handlu celem wyjednania jego interwencji w tej sprawie.

Rokowania o pożyczkę na budowę linji Śląsk-Gdynia.

W rokowaniach, odbywających się w Paryżu, a dotyczących zaciągnięcia pożyczki na budowę linji Śląsk-Gdynia, oraz udzielenia koncesji na ukończenie budowy i eksploatację tej linji — doprowadzono już do parafowania umowy, ustalającej warunki koncesji; koncesja będzie udzielona przez rząd po uzyskaniu pełnomocnictw od władz ustawodawczych.

Dla odbudowy i eksploatacji linji Śląsk-Gdynia została utworzona w Paryżu spółka polsko - francuska (na zasadzie praw francuskich); ze strony francuskiej wchodzą: Schneider - Creuzot i Banque des Pays du Nord. Dyrekcja kolei będzie w rękach polskich i będzie podporządkowana Ministerstwu Komunikacji.

Dla zdobycia środków na cele budowy kolei spółka wypuści obligacje w wysokości do 1 miljarda franków francuskich. Obligacje te będą gwarantowane przez Skarb Państwa Polskiego. Emisja nastąpi w kilku transzach w miarę zapotrzebowania kapitału na budowę.

Udzielenie koncesji spowoduje przyśpieszenie wykończenia budowy linji Śląsk-Gdynia i umożliwi większe zatrudnienie przemysłu krajowego, pracującego na potrzeby kolejnictwa.

Udogodnienie w ruchu transportowym.

Ministerstwo Komunikacji wprowadziło w życie nowe przepisy o gospodarce wagonami towarowemi, które zawierają szereg uproszczeń pod względem technicznym i posiadają duże znaczenie dla przedsiębiorstw, uskuteczniających transporty na większą skalę.

Jedną z ważniejszych inowacyj jest zniesienie kaucji, wymaganej dotychczas przy zamawianiu wagonów towarowych. Pozatem nowe przepisy dopuszczają zamawianie wagonów drogą telefoniczną i telegraficzną co dotychczas nie było praktykowane.

Prawo i sąd w życiu gospodarczem

Niemieckie spółki akcyjne, działające w Polsce.

Przejęcie akcyj niemieckiej spółki akcyjnej, działającej na obszarze Państwa Polskiego, w posiadanie obywateli polskich przy zmianie firmy i przeniesieniu siedziby do Polski na zasadzie ustawy likwidacyjnej, nie uważa się za nabycie majątku za akcje, w myśl § 14 cz. II rozporządzenia II Ministra Skarbu do ustawy o „podatku majątkowym". (Orzecz. N. T. A. z 17 stycznia 1931 L. rej. 4820/28.)

Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał zasadnicze orzeczenie co do tego, czy niemiecką spółkę akcyjną, działającą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, która została przez Komitet Likwidacyjny przeznaczoną do likwidacji, można uważać za nową spółkę akcyjną (polską), jeżeli akcje spółki niemieckiej, będące w posiadaniu obywateli niemieckich, przeszły w drodze wykupu w posiadanie obywateli polskich, nawet ze zmianą firmy spółki i siedziby.

Orzeczenie to wydane było w związku z wymiarem podatku majątkowego dla „Spółki Akcyjnej Browarów" w Chełmie. Spółka stała na stanowisku, że wymiar podatku majątkowego dla niej ma się opierać na cz. II § 14 rozporządzenia wykonawczego II Ministra Skarbu do ustawy o podatku majątkowym, albowiem jest spółką nową, nie mającą nic wspólnego z dawną spółką niemiecką, która została zlikwidowana z mocy uchwały Komitetu Likwidacyjnego, a nie cz. I § 14 powyższego rozporządzenia, jak chce Ministerstwo Skarbu, które tę spółkę uważa za dalszy ciąg spółki niemieckiej.

N. T. A. orzekł, że dla oceny postawionego na wstępie pytania wcale nie jest miarodajną okoliczność, czy i w jaki sposób spółka niemiecka została zlikwidowana na mocy ustawy o likwidacji majątków niemieckich. Rozstrzygającą dla rozwiązania tego pytania jest okoliczność, czy zachodzi wykup akcyj spółki niemieckiej i w jaki sposób. Wykup ma za założenie istnienie dwóch odrębnych kontraktów, w tym wypadku spółki nabywającej i spółki zbywającej. Ta odrębność tu nie zachodzi, albowiem przez sam fakt likwidacji w drodze aktu politycznego Komitetu Likwidacyjnego spółka jako taka, według przepisów prawa handlowego, nie przestała istnieć. Przepis § 292 Kodeksu handlowego przewiduje rozwiązanie spółki albo z upływem czasu umownego, albo z mocy uchwały walnego zebrania, albo wskutek otwarcia upadłości, poczem w myśl § 294 tego kodeksu następuje likwidacja spółki. W konkretnym wypadku żadna z powyższych okoliczności nie miała miejsca, nastąpiło tylko przeniesienie akcyj z posiadania obywateli niemieckich w posiadanie obywateli polskich, na mocy zaś uchwały walnego zgromadzenia nowych akcjonrjuszy dokonana została zmiana firmy spółki, jej siedziby i niektórych postanowień statutu. Sama zaś zmiana firmy siedziby i niektórych postanowień statutu nie jest równoznaczna z rozwiązaniem i likwidacją spółki akcyjnej.

Na tej podstawie N. T. A. ustalił przytoczoną w nagłówku zasadę prawną.

Najnowsze orzecznictwo Trybunału Administracyjnego w sprawie stosunku komisu.

Ustawa z 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym pozycja 550 Dz. Ust. nie uzależnia w art. 5 p. 5 uznania stosunku komisu od zawarcia umowy pisemnej.

W powyższej tezie zajął Trybunał Administracyjny jedynie tylko prawne i życiowo uzasadnione stanowisko — wbrew dotychczasowej praktyce władz skarbowych, żądających zawsze do udowodnienia komisu pisemnej umowy i prowadzenia.

Stanowisko swe uzasadnia Trybunał Administracyjny następująco:

Stosunek komisu jest stosunkiem umownym między zleceniodawcą, komitentem, a otrzymującym zlecenie, komisantem. Stosunek ten normują przepisy kodeksu handlowego oraz zwyczaje handlowe. Kodeks handlowy, nie zawiera żadnych postanowień co do formy, w jakiej umowa komisu dochodzi do skutku. Obowiązują tu więc ogólne zasady prawa handlowego oraz zwyczaje handlowe, które nie ograniczają w tym względzie osób handlujących, pozostawiając im swobodę wyboru formy, w jakiej umowa handlowa ma być zawarta, w szczególności, czy przez sporządzenie dokumentu, czy też w drodze ustnego porozumienia. Stosunek komisu dochodzi zatem ważnie do skutku zarówno przez zawarcie umowy pisemnej jak i ustnej oraz wogóle przez takie czynności, które co do woli stron nie pozostawiają żadnych wątpliwości.

Najczęściej powstaje umowa komisu przez korespondencje, t. j. przez wysłanie pisemnego zlecenia, przyczem komisant nie potrzebuje potwierdzać listownie zlecenia, komitenta; gdy wyraźnie nie odmawia przyjęcia zlecenia, istnieje zawsze domniemanie, iż zlecenie przyjął.

Ponieważ ustawa o państwowym podatku przemysłowym nie zawiera żadnych co do formy zawierania umów komisowych postanowień, przeto umowa taka, która według przepisów kodeksu handlowego i zwyczajów handlowych ważnie zaistniała, nie może być nieuznana ze stanowiska tejże ustawy o podatku przemysłowym.

Niema pracy w godzinach nadliczbowych bez wiedzy pracodawcy.

Sąd apelacyjny w Warszawie wydał w sprawie N. A. C. 805/30 uwagi godne orzeczenie w sprawie roszczenia pracownika o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.

Pracownik X zaskarżył przed Sądem Okręgowym firmę Y o wypłacenie pewnej sumy z tytułu przepracowanych rzekomo w okresie 11 miesięcy 791 godzin nadliczbowych, których wykaz przez siebie sporządzonych przedłożył sądowi.

W toku przewodu ustalono, że p. X pracował w pozwanej firmie w charakterze odpowiedzialnego kierownika jednego z oddziałów.

Ustalono również w czasie przewodu, że **kierownictwo firmy nie było powiadomione o pracy p. X w godzinach nadliczbowych,** i że skutkiem tego firma nie mogła zawiadomić inspekcji pracy o zatrudnieniu tego pracownika ponad normę ustawową.

Sąd okręgowy po rozpatrzeniu sprawy **oddalił** powództwo, a sąd apelacyjny w Warszawie wyrok ten **zatwierdził,** wyjaśniając w motywach, co następuje:

Kierownikowi pewnego oddziału pracy w przedsiębiorstwie, którego czas trwania i rodzaj codziennej pracy nie ulega ścisłej i bezpośredniej kontroli zwierzchności służbowej, **nie może należeć się wynagrodzenie za nadliczbowo przepracowane godziny bez wyraźnej zgody na taką pracę ze strony pracodawcy,** chociażby z tego względu, że z braku kontroli nad codzienną jego pracą, nie może być stwierdzone, czy czas spędzony na terytorjum przedsiębiorstwa, i to zarówno w okresie normalnej pracy jak i nadliczbowej, obrócił on wyłącznie na pracę tego przedsiębiorstwa.

Zresztą **pracownik nie może jednostronnie narzucać pracodawcy pracy w godzinach nadliczbowych i bez jego zgody zmuszać go do płacenia wynagrodzenia za takie dodatkowe godziny — zgoda bowiem pracodawcy jest niezbędną.**

Przyjmując odmienny sposób rozumowania, należałoby przyjść do niedopuszczalnego wniosku, że kierownik pewnego działu pracy, sam rozdający pracę i pilnujący jej wykonania, może sam sobie zaproponować pracę w godzinach nadliczbowych i sam tę propozycję przyjąć bez powiadomienia o tem i bez wyraźnej zgody zwierzchnika.

Wypowiedzenia umowy o pracę.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych wymaga, aby wypowiedzenie umowy następowało najpóźniej ostatniego dnia miesiąca, a wtedy 3 miesięczny okres wypowiedzenie liczy się od dnia 1 miesiąca następnego. Nie znaczy to, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy (w sprawie I. C. 924/30), aby wypowiedzenie, które nastąpi 1 dnia miesiąca, było nieważne i niebyłe, tylko, że okres wypowiedzenia liczy się od dnia 1 miesiąca następnego. Jedynie przeciwne zastrzeżenie w umowie uważa się za niebyłe i niemające żadnego znaczenia.

Targi Poznańskie

Targi Poznańskie przybierają odświętną szatę.

Na terenach Targów Poznańskich zawrzało doroczne życie. Pawilony przybierają już odświętną szatę, wielu robotników zajętych jest przy odnawianiu, malowaniu i czyszczeniu budynków. Jednocześnie szykuje się tereny na wolnem polu dla przyjęcia eksponatów ciężkiego przemysłu. Wewnątrz pawilonów rozpoczęto budowę stoisk.

Targi tegoroczne będą urozmaicone dużą ilością zjazdów gospodarczych. W Poznaniu odbędzie się zjazd Izb Przemysłowo - Handlowych przy współudziale delegata Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz zjazd Polsko - Jugosłowiański. Związek Towarzystw Kupieckich zwołał na 25 kwietnia doroczny zjazd delegatów tak, aby mogli uczestniczyć w otwarciu Targów. Pozatem odbędzie się w tym czasie cały szereg zjazdów branżowych. Izba Rzemieślnicza zwołuje zjazd złotników, jubilerów i bronzowników.

Samochody biorą udział w Targach Poznańskich.

Po dwuletniej przerwie, na podstawie zgody Bureau Permanent, otwiera swoje podwoje na Targach Poznańskich salon samochodowy, w rozmiarach bardzo pokaźnych. Rok ubiegły przyniósł w technice budowy samochodów wiele ulepszeń, zarówno w dziale budowy motorów, jak i podwozia.

Salon samochodowy obejmie wozy osobowe, ciężarowe, lekkie i ciężkie, autobusy i użyteczności publicznej (asemizacyjne, pożarnicze, karetki lekarskie).

Poważna wycieczka austrjacka w Polsce.

Austrja mimo małego swego obszaru, jest dla Polski poważnym odbiorcą na szereg artykułów. Z tej racji wszelkie zacieśnienia stosunków sąsiedzkich wywołało w Polsce oddźwięk przychylny. Należy podkreślić, że usiłowania w tym kierunku napotkały w Austrji również pełne zrozumienie, czego dowodem jest organizowanie przez Austrjacko-Polską Izbę Handlową w Wiedniu i Oesterreichische Verband für Fremdenverkehr oficjalnej wycieczki kilkudziesięciu kupców na tegoroczne Targi Międzynarodowe w Poznaniu. Wycieczkę zaofiarował się prowadzić Dr. Hans Kronengold, wybitny publicysta wiedeński, co daje gwarancję rzetelnej informacji austrjackich sfer kupieckich o Targach. Dyrekcja Targów ze swej strony, postarała się poinformować członków wycieczki zawczasu o składzie eksponatów tak, aby umożliwić obu stronom finalizowanie tranzakcyj.

Meble polskie mogą opanować rynki zagraniczne.

Meblarstwo polskie, dzięki swemu solidnemu wykończeniu, i stosunkowo niskim cenom, ma wielkie dane po temu, aby usadowić się na niektórych rynkach zagranicznych, tych zwłaszcza, które nie rozporządzają własnym surowcem i skazane są na import. Do takich państw m. in. należy Danja, Holandja i Belgja, które Dyrekcja Targów Poznańskich stara się pozyskać na Targi Jubileuszowe w charakterze klijentów.

Producentów polskich nie powinien zrażać mały obszar i kilkumiljonowe zaludnienie ewentualnego odbiorcy, gdyż powszechna zamożność i wysoka stopa życiowa pozwala na robienie z niewielkiemi temi państwami pokaźnych obrotów.

Eksport i import

Państwowy Fundusz Drogowy.

W „Dz. U. R. P.“ Nr. 23, poz. 135 została ogłoszona ustawa z dnia 27 lutego 1931 r., o Państwowym Funduszu Eksportowym. Ustawa przewiduje utworzenie Państwowego Funduszu Eksportowego celem popierania wywozu wszelkiego rodzaju krajowych produktów rolnych i przemysłowych.

Popieranie wywozu przy pomocy tego funduszu odbywać się może w następujących formach: 1) w formie udzielania poręki na zobowiązania instytucyj, finansujących wywóz lub zajmujących się ubezpieczeniem kredytów wywozowych, 2) w formie udzielania poręki za wypłacalność eksportera i zagranicznego nabywcy towaru wobec banku, finansującego daną transakcję eksportową, 3) w formie udzielania poręki wobec poszczególnych eksporterów za wypłacalność zagranicznego nabywcy towaru z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność Skarbu Państwa w tym wypadku nie może przekraczać 50% wartości i ceny sprzedażnej wywożonego towaru, 4) w formie udzielania kredytu na cele produkcji eksportowej lub handlu wywozowego.

Jak widać z powyższego, ustawa ogranicza działalność Funduszu do udzielania gwarancyj eksportowych i kredytów na cele, związane z eksportem.

Ustalenie kontyngentów dla Gdańska.

W Gdańsku bawią obecnie przedstawiciele Ministerstwa Skarbu, Przemysłu i Handlu z Warszawy i pertraktują z przedstawicielami Senatu i Komisarjatem Generalnym R. P. w sprawie kontyngentów dla W. M. Gdańska. Jak wiadomo kontyngenty te były zbyt duże i na tem tle powstawały nadużycia ze strony wielu kupców gdańskich, którzy towar przeznaczony dla Gdańska wysyłali do Polski. Przypuszczać należy, że nowe kontyngenty będą znacznie ograniczone, co oczywiście uniemożliwi wszelkie nadużycia i nie da w przyszłości powodów do alarmów ze strony prasy gdańskiej w sprawie słusznych konfiskat towarów, a Senatowi do przesyłania not i skarg na rząd polski. Ograniczenia będą miały jeszcze ten dodatni skutek, że solidne firmy gdańskie nie będą narażone na przykrości, jakie wywołane były przez nadużycia innych firm.

Niebezpieczeństwo podwyżki opłat paszportowych.

W Ministerstwie Skarbu budzi zastanowienie wzrost wyjazdów zagranicę osób niekorzystających z ulgowych paszportów w okresie pogarszającej się konjunktury. O ile ilość osób wyjeżdżających w okresie od marca do października r. 1929 wynosiła 19.407, ilość ta wzrosła w tym samym okresie r. 1930 do 44.168. Natomiast ilość wydanych ulgowych paszportów spadła z mniejwięcej 45 tys. do 42 tys. od roku 1929 do r. 1930. W związku z tem zaczyna się w Ministerstwie Skarbu rozpatrywać możliwość ponownego

podwyższenia opłat za paszporty zwykłe, tj. nieulgowe, ze 100 zł na 200 zł.

Ministerstwo pragnie w tym przedmiocie w drodze nieoficjalnej otrzymać opinję sfer gospodarczych. Zauważamy przytem, że aczkolwiek wielka część wzrostu wyjazdów zagranicę ma prawdopodobnie swą przyczynę w odwiedzinach obywateli polskich niemieckiej narodowości, to conajmniej połowa osób wyjeżdża zagranicę w celach kuracyjnych, wakacyjnych, wycieczkowych itp. Objawem tym zaniepokojone są wobec tego nasze uzdrowiska. Ponieważ zagadnienie popierania uzdrowisk krajowych, w związku z całem zagadnieniem turystyki, jest obecnie bardzo popularne, należy liczyć się z tem, że rząd będzie skłonny uwzględnić w podanym zakresie interesy uzdrowisk krajowych. Z innej strony byłoby ponowne podwyższenie opłat paszportowych niepożądane.

Sprawy socjalne

Kiedy agenci handlowi i ubezpieczeniowi podlegają ubezpieczeniu, jako pracownicy umysłowi.

Na posiedzeniu 25 i 26 listopada 1930 r. rozpatrywała Komisja Międzydepartamentalna przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej kwestję powyższą, a mianowicie: czy i kiedy agenci handlowi i ubezpieczeniowi podlegają ubezpieczeniu jako pracownicy umysłowi, według przepisów rozporządzenia z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Zaznaczamy, że powyższe rozporządzenie normuje ubezpieczenie: 1. na wypadek braku pracy, 2. niezdolności do wykonania zawodu, 3. na starość, 4. na wypadek śmierci. Komisja Międzydepartamentalna uchwaliła następujące tezy, które podajemy in extenso:

Każdy agent handlowy, czy też ubezpieczeniowy, chociażby posiadał cechy samodzielnego kupca, będzie podlegał ubezpieczeniu, jeżeli jest bezsporne, że faktycznie jest zatrudniony u innej osoby, jako pracownik umysłowy.

W wypadkach, gdy co do charakteru stosunku, zachodzą wątpliwości, należy stosować następujące zasady: Ubezpieczeniu nie podlegają osoby, które zawierają tranzakcję we własnem imieniu, a na rzecz i rachunek innej firmy, lub osoby (komisanci). 2) Ubezpieczeniu nie podlegają osoby trudniące się pośrednictwem w zawieraniu tranzakcyj, gdy wskutek przejściowego zajęcia (zlecenie sprzedaży nieruchomości, partji towaru i t. d.) lub ubocznego charakteru tego zajęcia w stosunku do zajęcia głównego (urzędnik bankowy, przedsiębiorca budowlany i t. d., wykonujący uboczne czynności ubezpieczeniowe) z natury rzeczy nie może być mowy o zależności służbowej. 3) Ubezpieczeniu nie podlegają agenci handlowi lub ubezpieczeniowi, mający własną firmę lub własną siedzibę handlową, szczególnie, gdy poza posiadaniem własnego lokalu i urządzenia biurowego zatrudniają w zakresie wykonywania czynności agencyjnych, personel pomocniczy na własny koszt oraz ci agenci, którzy równocześnie pracują dla konkurencji firm w zakresie konkurencyjnych działów tych firm (instytucyj ubezpieczeniowych).

Pozostali agenci handlowi, ubezpieczeniowi i akwizytorzy, a przedewszystkiem posiadający legitymacje komiwojażera (pełnomocnika handlowego) wydaną przez władze przemysłowe (art. 2,3 i 4 rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 28 listopada 1927 r. w sprawie wykonywania czynności komiwojażerów i samodzielnych agentów handlowych), powinni być ubezpieczeni jako pracownicy umysłowi, w myśl art. 3 p. 8 rozporz. Prez. Rzplitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Różne

Zatrudnienie pracowników — cudzoziemców.

Wojewoda Poznański wydał dnia 30. 3. 31. pod L. dz. 1670/31-B. do pp. Starostów Powiatowych, Grodzkich, Prezydentów miast Bydgoszczy, Gniezna i Inowrocławia oraz Miejskiego Urz. Bezp. i Porz. Publicznego w Poznaniu okólnik o następującej treści:

„Przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 4 marca 1927 roku o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 472) wchodzą w życie z dniem 6 kwietnia rb. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1931 r., ogłoszonego w Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 98 i mają zastosowanie do przedsiębiorstw wymienionych w § 1 rozporządzenia Rady Ministrów.

Rozporządzenie cytowane nakłada na pracodawców obowiązek uzyskania zezwolenia w wypadku zatrudnienia pracownika cudzoziemskiego, za wyjątkiem pracowników cudzoziemskich zatrudnionych już w chwili wejścia w życie rozporządzenia, którzy mogą być zatrudnieni bez zezwolenia na czas trwania stosunku pracy lub terminowania, oraz obowiązek dokonania zgłoszenia do właściwego wojewody pracownika cudzoziemskiego zatrudnionego w chwili wejścia w życie rozporządzenia w terminie dni 30-tu od tej chwili z wyszczególnieniem danych wymienionych w art. 6.

Ponieważ istnieje prawdopodobieństwo, że wielu pracodawców z nieświadomości nie zastosuje się do postanowień cytowanego rozporządzenia proszę o podjęcie odpowiedniej akcji informacyjnej w drodze spowodowania umieszczenia komunikatów w prasie względnie w sposób, który Pan Starosta (Pan Prezydent) uzna za stosowny pouczający pracodawców zatrudniających pracowników cudzoziemskich o ich obowiązkach, których niedopełnienie podlega karom przewidzianym w art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej".

Obwieszczenie Dyrekcji Wydawnictw Państwowych.

W „Monitorze Polskim" nr. 79 z dnia 7. 4. 31 r. zostało ogłoszone następujące obwieszczenie, które podajemy do wiadomości P. T. Członków.

Na skutek wiążącej opinji Prokuratorji Generalnej R. P. w sprawie umieszczania w „Monitorze Polskim" wynikających z ustaw ogłoszeń o walnych zebraniach, jako też bilansów Spółek Akcyjnych — podaje się do wiadomości, iż na przyszłość od składających, również jak nadsyłających ogłoszenia w powyższym zakresie „Monitor Polski" wymagać będzie każdorazowo załączenia wyciągu z r e j e s t r u h a n d l o w e g o, stwierdzającego faktyczne pełnomocnictwa osób, podpisanych w listach załącznikowych do podpisania korespondencji i zarządzeń w imieniu firmy. Bez uwzględnienia powyższego — ogłoszenia zamieszczane nie będą jako niedostatecznie usprawiedliwione pod względem prawno-formalnym. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia r. b.

I. transza pożyczki zapałczanej.

W dniu 28 marca rb. agent finansowy pożyczki zapałczanej Lee, Higginson & Co. przekazał do Banku Polskiego pierwszą transzę pożyczki zapałczanej w wysokości doł. 8 244 tys. II. transza, t. j. reszta pożyczki, ma być przekazana dnia 1 lipca rb.

O regulamin przetargów rządowych.

Wobec ciężkiego kryzysu, jaki obecnie przeżywamy, niezmiernie ważną dla życia gospodarczego kwestją jest technika dokonywania przetargów na dostawy dla rządu i samorządów. Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie wystąpiła z memorjałem w sprawie przetargów do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. W złożonym Ministrowi Przemysłu i Handlu memorjale Izba zwraca się z prośbą o stworzenie podstaw, któreby z jednej strony gwarantowały niezbicie państwu sumienne wykonanie dostaw, a z drugiej strony umożliwiały dostawcy realne wywiązanie się z zamówienia bez niebezpieczeństwa ruiny. Tak więc Izba Przemysłowo-Handlowa proponuje, aby do przetargów nieograniczonych stawały firmy według listy, sporządzonej przez Izby Przemysłowo-Handlowe. Przetargi ograniczone, uregulowane drogą rozporządzenia ministrów, powinny być w każdym punkcie tych przepisów surowo przestrzegane. Ponadto Izba wskazuje na konieczność zaniechania dodatkowych przetargów ustnych oraz dodatkowych pertraktacyj z firmami, biorącemi udział w przetargu. Dalej omawiana jest konieczność rewizji systemu przetargów. M. in. znane są wypadki, iż do przetargów stają firmy, które dotychczas nie produkowały wytworów objętych przetargiem, jednak z powodu kryzysu i braku zamówień w swoim dziale gotowe są produkować nowe wyroby i to nawet po cenie nie wytrzymującej kalkulacji. Oczywiście godzi to w interesy przedsiębiorstw stale produkujących wytwory objęte przetargiem. Równocześnie przez komisję dostaw rządowych przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu opracowany jest ogólny regulamin przetargów na dostawy rządowe i samorządowe, któryby objąłby całokształt zagadnienia tak, iż wszelkie rozporządzenia poszczególnych ministrów byłyby jedynie przepisami wykonawczemi do regulaminu.

Ratyfikacja traktatu polsko-niemieckiego w Niemczech.

Według ostatnich prywatnych, ale poważnych wiadomości z Niemiec ratyfikacja traktatu polsko-niemieckiego w Niemczech bezwzględnie nastąpi. Ciągle jednak jeszcze rząd niemiecki oficjalnie i półoficjalnie wyraża pewne wątpliwości i czyni różne zastrzeżenia w tym względzie. W szczególności przed paru dniami p. Curtius ratyfikację wprowadził w związek z wynikiem sprawy mniejszościowej na terenie genewskim w maju rb. Co do tej ostatniej sprawy trzeba zaznaczyć, że wprawdzie pozycja Polski tym razem nie jest bardzo wygodna, ale że poprawiła się ona od stycznia znacznie pod względem taktycznym wobec tego, iż Niemcy swoim projektem „Anschlussu" gospodarczego zaostrzyły przeciw sobie część opinji europejskiej. Skądinąd w pewnej półoficjalnej enuncjacji Niemcy ostatnio twierdzą, że Polska naruszyła faktyczną równowagę traktatową z marca 1930 r., a to przez dokonanie w tym czasie podwyższenia kilkudziesięciu pozycyj w swej taryfie celnej, wskazując także i na to, że wkrótce zapewne odpadnie Niemcom szereg polskich ceł konwencyjnych, zawartych w umowie polsko-czeskosłowackiej. Z drugiej strony nastrój, nieprzyjazny dla Niemiec, jaki się wytworzył po ogłoszeniu projektu unji celnej niemiecko-austrjackiej, oraz obawa pewnych wiążących się z tem komplikacyj handlowo-politycznych, prawdopodobnie podziałają na rząd niemiecki w tym kierunku, że łatwiej i szybciej przestanie grymasić i przyspieszy ratyfikację.

Takie kształtowanie się sytuacji w ostatnich tygodniach przemawiałoby poniekąd za tem, że rząd niemiecki przeprowadzi ratyfikację sam na podstawie pełnomocnictw, które otrzymał od parlamentu, już na wiosnę lub w lecie. Za pewne tego jednak uważać nie można i ciągle jeszcze nie jest wykluczone, że ratyfikacja odwlecze się w Niemczech aż do zebrania się parlamentu, t. j. do jesieni.

Przekazywanie do P. K. O. wierzytelności, ściągniętych od dłużnika drogą pocztową.

Na skutek porozumienia P. K. O. z Zarządem Poczty właściciele rachunków czekowych, którzy wydają poczcie zlecenie ściągnięcia od dłużnika wierzytelności pieniężnej, mogą polecić odnośnemu urzędowi pocztowemu, by uzyskaną kwotę przekazał do P. K. O. Polecenie takie może być wydane w dwojakiej formie, a mianowicie: na przekazie zleceniowym, lub przez doczepienie do wykazu zleceniowego zwyczajnego blankietu nadawczego P. K. O.

W pierwszym wypadku na przekazie zleceniowym winien zleceniodawca wypisać w rubryce, przeznaczonej na podanie adresu odbiorcy klauzulę: „do wpisania na konto Nr.... NN.... w....", w drugim zaś wypadku kupuje się w urzędzie pocztowym sam wykaz zleceniowy i w miejsce pocztowego przekazu zleceniowego dołącza się blankiet nadawczy P. K. O. Blankiet taki traktowany jest narówni z przekazem zleceniowym. Kwotę pobraną za wykupiony przez dłużnika dokument otrzymuje P. K. O.

Nowelizacja rozporządzeń o zapobieganiu upadłości.

W październiku r. ub. Związek Izb przedłożył Min. Sprawiedliwości, memorjał w sprawie nowelizacji rozporządzeń o zapobieganiu upadłości. Sprawa przepisów o zapobieganiu upadłości, jako dla sfer gospodarczych niezmiernie ważna, była przedmiotem obrad na konferencji w Min. Sprawiedliwości 30 października, na której Min. Sprawiedliwości zajął stanowisko przychylne w stosunku do postulatów sfer gospodarczych. Ponieważ obecnie sprawa ta nie utraciła nic ze swej aktualności a przeciwnie, ze względu na wzmagający się kryzys gospodarczy, staje się coraz bardziej palącą Izba P.-H. w Warszawie, jako urzędująca Zw. Izb., zwróciła się ponownie do Min. Sprawiedliwości z przedstawieniem konieczności jaknajszybszej nowelizacji.

Wyroby firm krajowych, godne polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1931.

Barwniki nietrujące
Domagalski i Ska., Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Bielizna
Jan Ebertowski w Poznaniu, ul. Wroniecka 6/8 tel. 2160-2825.
W. Rakowski w Poznaniu, ulica Pocztowa 1.

Chemikalja
Wszelkie dla aptek, drogeryj i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S A. Poznań.

Dezynfekcyjne środki, lyzol, kreolina
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Dezynfekcyjne środki
Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Dębina stolarska, dębowe dykty
B. Bystrzycki T. A. Orzechowo

Druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.
Drukarnia Polska, T. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Czekolady, Konfekty Cukierki i Drażetki
Venetia Sp. Akc. Poznań, ul. Dąbrowskiego 97 — Telefon 69-65

Krawaty, szelki, rękawiczki i chusteczki
Hałas i Kajetaniak w Poznaniu, ulica Wielka 10.

Gazety
Kurjer Poznański, św. Marcin 70.
Orędownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

Getry (kamasze filcowe)
Poznańska Fabryka Getrów Właśc. Stefan Kałamajski, Poznań, Plac Wolności 6, Telefon nr. 2135—3300.

Gryzarki obwiedniowe
do grezowania kół zębatych o zębach prostych, skośnych i ślimakowych, dostarcza: „Wiepofana“ Tow Akc. w Poznaniu, ulica Dąbrowskiego 81.

Instalacje
W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska
Lewandowski i Ska w Poznaniu ul. Wielka 11.
F. Lisiecki, Poznań, Stary Rynek 10.

Kuchenki gazowe
dostarcza: „Wiepofana“ Tow Akc. w Poznaniu, ul Dąbrowskiego 81.

Lakiery i pokosty
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Materace pat. taśmowe
które są najtańsze, najlepsze i najwygodniejsze poleca „Ina“ Fabryka Materacy i Łóżek Metalowych, Poznań. ul. Mickiewicza 15, tel 7660 i 5352. Każdy kupujący powinien żądać tylko materac „Ina“.

Litograficzne druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu Górna Wilda 122

Maszyny rolnicze
H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.
Centrala Pługów Parowych Poznań, ul. Piotra Wawrzyniaka 28—30.

Mydła
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc.. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Mydło szare (miękkie)
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Odlewy żeliwne
gatunkowe, dostarcza: „Wiepofana“ Tow. Akc. w Poznaniu ul. Dąbrowskiego 81.

Oleje eterycz. i esencje
Domagalski i Ska. w Poznaniu, św. Marcin 34

Opakow. i kartonaże
F. K. Ziółkowski i Ska, Poznań, Górna Wilda 122.

Rowery, części rowerowe
„Inventia“ Spółka Akcyjna, Poznań

Ruszta
ze specjalnego stopu żeliwa, tak dla palenisk stałych, jak ruchomych, dostarcza: „Wiepofana“ Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Samochody
Brzeskiauto Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29

Sztuczny nawóz
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Siatki druciane
„Drutownia—Poznań“ fabryka siatek i płotów druc. oraz tkanin metalowych, drutu kolcz. Poznań, ul św. Marcin 45a tel 24-01.

Transport towarów
C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu ul. Towarowa 20.

Tokarki typu ciężkiego
model T 300 o wzniesieniu kłów 300/750 mm. i rozstawieniu 1500 i 2500 mm., dostarcza: „Wiepofana“ Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81.

Tokarki precyzyjne
model TN 180 o wzniesieniu kłów 180/280 mm i przy rozstawieniu 1000, 1500, 2000 i 2500 mm. dostarcza: Wiepofana“ Tow. Akc. w Poznaniu, ul Dąbrowskiego 81.

Wagony i Parowozy
H. Cegielski Sp Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wódki
„Akwawit“ Tow. Akc. w Poznaniu, ulica Cieszkowskiego 5.

Okna, drzwi, architektura wewnętrzna
Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14

Wiertarki słupkowe
stołowe oraz szlifierki słupkowe stołowe dostarcza: „Wiepofana“ Tow. Akc w Poznaniu, ulica Dąbrowskiego 81.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1 — Czcionkami Drukarni Polskiej S. A. w Poznaniu.
Redaktor odpowiedzialny Dyrektor Franciszek Łyczywek.